

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

zaman.bg

✓ **Сивата икономика в България е била над 40% според работодателите**

<http://zaman.bg/bg/sivata-ikonomika-v-balgariya-e-bila-nad-40-sporod-rabotodatelite/>

Сивата икономика в България за 2010 г. е била над 40% според работодателите и делът ѝ ще продължава да расте, съобщават от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Асоциацията представя резултати от национално социологическо представително проучване, обхванало 3500 работещи на възраст от 15 до 85 год. Според служителите и работниците делът на сивата икономика е 48,6%, а според населението делът ѝ е 58%. Заплащане на ръка, неплащане на пълния размер на данъци и осигуровки и нелоялната конкуренция са сред най-честите прояви на неформална икономика в страната, сочи проучването. Анкетиранияте участници в проучванията смятат, че основните вреди, които изрядните работодатели понасят от сивия сектор, са по-ниската рентабилност, загубата на пазарни позиции и загубата на персонал.

Министърът на икономиката Трайчо Трайков смята, че за България е по-добре да има сива, отколкото никаква икономика. "Сива или не, икономиката съществува и създава брутен вътрешен продукт. Икономиката посивява, когато на бизнеса му излиза по-евтино да работи в сивия сектор, отколкото да си плаща данъците", коментира Трайков по Би Ти Ви. Според министъра държавата трябва да направи така, че да изкара хората на светло, като обясни, че в момента това е скъпо.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Дневник](#)

✓ **Икономиката расте, но вътрешният пазар остава в застой**

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/15/1089680_ikonomikata_raste_no_vutreshniyat_pazar_ostava_v_zastoi/

Вътрешният пазар остава в летаргия и съживяването на икономиката се дължи изцяло на износа. Това потвърдиха данните на националната статистика, според които брутният вътрешен продукт расте с 2.5% през първото тримесечие спрямо същия период на 2010 г. и с 0.4% спрямо предходното.

Резултатите надхвърлиха очакванията на повечето анализатори, правени пред "Дневник" (ръст между 1.5% и 2%), но според тях рисковете са в слабия вътрешен пазар. Той продължава стагнира под натиск на свитото потребление и замразените доходи.

Така износоът нараства с 22.2%, докато потреблението и инвестициите са спаднали съответно с 2.1 и 2.7%.

Експертите останаха разочаровани именно от структурата на брутният вътрешен продукт. Самите вложения на фирмите в нови мощности и капитал, които отразяват и нагласите за бъдещото производство, се свиват с 10.8% на годишна база и 4.7% спрямо последното тримесечие на миналата година.

"Износът е основен двигател за растеж и през първото тримесечие, като вече имаме нулево външнотърговско салдо. В номинално изражение износоът и вносоът растат бързо, но засега свиването на потреблението и на инвестициите задържат покупките от чужбина на ниски нива", коментира Цветослав Цачев, главен анализатор в "Елана". Според него единствен начин да се запази балансът във външната търговия е вътрешният пазар да остане слаб, за което основна вина имат стагнацията на реалните доходи и ниското кредитиране.

"БВП изненада в негативна посока и експресните данни потвърдиха нестабилната ситуация по отношение на вътрешното търсене, за което липсват фактори, вещаещи повишение. Въпреки ниската база през 2010 г. инвестициите не успяха да задържат растежа си от предходното тримесечие и тези в основен капитал спадат. Индивидуалното потребление също отбеляза спадове на тримесечна и годишна база, като в посока негативно влияние е оказала и правителствената политика.

Недостатъчната ликвидност на правителството през първото тримесечие вероятно го е накарала да отложи някои разходи и това се вижда в данните", посочи Петър Чобанов от "Институт за нов икономически напредък".

Той обаче допусна ревизираните данни през юни да покажат малко по-висок растеж от тези 2.5%, движени от положителна корекция при инвестициите и потреблението. Икономиката е създавала брутен продукт за 15.49

млрд. лв. за периода януари - март и най-голям дял в него заема крайното потребление - 78.5%, или 12.16 млрд. лв. в стойностно изражение.

"Добрата новина е, че вече има четири тримесечия на икономически растеж (на тримесечна основа), което е индикатор за устойчивост на растежа", коментира главният икономист в "Отворено общество" Георги Ангелов. Според него обаче без повишение на инвестициите не може да се очаква нито ускорен растеж на БВП, нито растеж на заетостта и доходите.

Във Варна пък министърът на икономиката Трайчо Трайков, коментира: "Ако продължим по същия начин, ще постигнем оптимистичните прогнози за икономически ръст през тази година, те се движат между 2 и 3.6 процента." Според Трайков бизнесът излиза от кризата, защото именно той е този, който тегли икономиката напред.

Основен риск пред икономиката обаче ще продължи да е инфлацията, прогнозира още експертите. Макар и в момента потребителските цени да растат заради външни фактори, при неизменни доходи това означава, че домакинствата ще насочват по-голям част от бюджетите си за храни и други основни продукти, отлагайки покупките на жилища, техника, автомобили и обзавеждане.

Според икономиста Петър Чобанов най-лошият сценарий за икономиката е двуцифрена инфлация и връщане към рецесията. Прогнозата на Цветослав Цачев пък е инфлацията за тази година да стигне 6-8%, а реалният икономически растеж между 1 и 2%, но не 3.6%, каквато е прогнозата на правителството.

✓ Европа се възстановява на две скорости

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/15/1089804_evropa_se_vuzstanoviava_na_dve_skorosti/

Икономиките на страните от Европейския съюз се възстановяват с различно темпо, като вече ясно се открояват два лагера. Единият е на Германия, Словакия, Австрия, Финландия и балтийските републики, в които растежът през първото тримесечие на 2011 г. е между 3 и 8% на годишна база.

На другия полюс са Гърция и Португалия, които имат проблеми с държавните си финанси и високата си задлъжнялост и отчитат свиване на икономиките си. При тях е и Испания, която все пак успява да постигне малък растеж от 0.8%. България, Унгария и Чехия засега заемат средно положение с ръст средно от около 2.5%. Наблюдатели коментират, че описаната от данните картина затвърждава тенденцията "Европа на две скорости". В пролетната си прогноза, публикувана в петък, Европейската комисия леко завиши очакванията си за ръст през тази година - от 1.7 на 1.8% за ЕС и от 1.5 на 1.6% - за еврозоната.

В петък и България отчете повишение на БВП за първото тримесечие от 2.5% спрямо същия период на 2010 г. Цифрите изненадаха икономистите, които очакваха по-ниски стойности. В същото време данните показват, че вътрешното потребление и инвестициите продължават да се свиват, а отчетеният растеж на икономиката се движи само от износа.

"Добрата новина е, че вече има четири тримесечия на икономически растеж (на тримесечна основа), което е индикатор за устойчивост", коментира главният икономист в "Отворено общество" Георги Ангелов. Според него обаче без нарастване на инвестициите не може да се очаква нито ускорен растеж на БВП, нито растеж на заетостта и доходите.

[Вестник Пари](#)

✓ БВП расте, но според противоречиви данни

<http://pari.bg/static/pdf/pages/04.pdf>

✓ Трайчо Трайков очаква до 3.6% растеж за годината

<http://pari.bg/static/pdf/pages/05.pdf>

✓ Строителното министерство пуска електронни услуги от догодина

<http://pari.bg/static/pdf/pages/06.pdf>

✓ Попълни, подпиши, enter!

75% от регистрираните по ДДС компании вече имат електронен подпис и подават документите си онлайн

<http://www.pari.bg/?PublicationId=32E41668-00E1-4DAC-9711-DB26B817A9D8&SiteId=2E578989-CE20-4476-91AE-E7EE5620DEE7>

✓ Борисов: Променяме конституцията до края на юни заради финансовия пакт

http://www.klassa.bg/news/Read/article/168654_%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%3A+%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B5+%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%B4%D0%BE+%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%8F+%D0%BD%D0%B0+%D1%8E%D0%BD%D0%B8+%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%8F+%D0%BF%D0%B0%D0%BA%D1%82

До края на юни ще променим конституцията в тази част за Пакта за финансова стабилност, каза премиерът Бойко Борисов по Нова телевизия вчера. Надявам се на подкрепа от всички партии, които Симеон Дянков обиколи сега, подчерта той и припомни, че финансовият министър досега е говорил с всички парламентарни групи. От думите му се разбира, че изключва само социалистите, защото ги смята за популисти. „Пактът за финансова стабилност ще направи държавата изключително уважавана, дисциплинирана в Европа“, коментира Борисов.

Припомняме, че пактът включва три основни мерки: да се ограничи преразпределителната роля на държавата до 40% от brutния вътрешен продукт, да се гарантира балансирана бюджетна позиция и недопускането на дефицит над 2% от БВП и да се променят преките данъци само с две трети от всички народни представители.

Първо трябва да направим инфраструктурата и трябва да сме финансово стабилни, каза Борисов. Според него си струва да изгубиш изборите заради запазването на фискалната стабилност. „Моята роля е малко като на хирург. Той казва на хората: 20 години вие не сте живели здравословно. Единственият начин да се оздрави тази система е да има реформи“, обобщил той.

По думите му Дунав мост 2 ще бъде готов през октомври 2012 г. Подготвихме си инфраструктурата и до 4 седмици започва строежът на завода за боклук на София. Той трябва да бъде готов до година и половина, съобщи Борисов.

✓ Намаляват фирми и хора с кредити над 1 млн. лв.

http://www.klassa.bg/news/Read/article/168643_%D0%9D%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B8+%D0%B8+%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%B0+%D1%81+%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8+%D0%BD%D0%B0%D0%B4+1+%D0%BC%D0%BB%D0%BD.+%D0%BB%D0%B2

Списъкът на хората и фирмите, изтеглили кредити над 1 млн. лв., намаля с 34 в края на първото тримесечие на годината спрямо същия период на 2010 г., сочат данни на БНБ. Фирмите и домакинствата, изтеглили заеми от седемцифрена сума в края на март, са общо 5185, докато година по-рано са били 5219. Физическите лица, взели заеми над 1 млн. лв., са общо 113, като намаляват с шестима. Изтеглените седемцифрени суми от домакинствата са на обща стойност 205,8 млн. лв., или средно 1,82 млн. лв. Въпреки че хората намаляват, отпуснатите средства отчитат минимален ръст. Спрямо декември милионерите се увеличават с един, а общия размер на изтеглените заеми се увеличава с над 10 млн. лв.

Експертите от централната банка отчитат, че фирмите със задължения над 1 млн. лв. са 5072, или с 28 по-малко спрямо края на март 2010 г. Въпреки че са по-малко като брой, компаниите са си разделили по-голям обем средства - той се е увеличил с 1,12 млрд. лв. до 23,09 млрд. в края на март спрямо същия период на миналата година.

Оказва се, че обемът от кредити, който фирмите и хората управляват, е на стойност 23,3 млрд. лв., което е малко над 46% от общия обем отпуснати заеми от банките у нас. Статистиката на централната банка показва, че средният размер на заемите над 1 млн. лв., изтеглени от компаниите и физическите лица до края на септември, е 4,49 млн. лв.

Обратната тенденция отчитат експертите от БНБ при депозитите в края на първото тримесечие. Към края на март броят на влоговете над 1 млн. лв. в банките в страната е 2251, или със 111 повече спрямо същия период на 2010 г. От тях 479 са физически лица и 1772 са компании. На годишна база депозитите за милиони при домакинствата са се увеличили с 84, а при фирмите с 27. На практика излиза, че всяка седмица по двама нови милионери са влагали на депозит седемцифрени суми. Въпреки че вложителите са двойно по-малко спрямо ползвателите на заеми, гражданите с възможности са увеличили спестяванията си за година с 300 млн. лв. до 1,2 млн. лв. Еврото продължава да е любимата им валута, като 255 домакинства са предпочели валутата. В общата европейска валута се държат 649 млн. лева, става ясно от данните на БНБ. В левове спестяват 199-има, а в други валути само 25.

Компаниите в страната също заделят настрана свободните си ресурси, става ясно от данните на централната банка. Освен че броят на влоговете над 1 млн. лв. се е увеличил на годишна база, парите, оставени на депозит, са с над 400 млн. лв. повече до 7,03 млрд. лв. При фирмите обаче най-предпочитан се оказва българският лев, в който са оставени на влог над 3,3 млрд. лв.

През първото тримесечие на годината кредитният портфейл на банките у нас е 50,61 млрд. лв., като спрямо същото тримесечие на 2010 г. нараства с 1,6 на сто. В края на март заемите за фирмите се увеличават с 3% на годишна база до 31,68 млрд. лв., а тези за домакинствата отчитат спад от 0,7%, достигайки 18,92 млрд. лева. Размерът на депозитите на граждани и фирми пък е 40,426 млрд. лева, което е ръст от 9,4% на годишна база. През първото тримесечие на годината гражданите са увеличили спестовността си с 11,5%, като до края на март хората са оставили на влог 27,9 млрд. лв.

✓ Европа изостава на иновативната карта на света

http://www.klassa.bg/news/Read/article/168604_%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+%D0%B8%D0%B7%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B0

За последните 20 години дупката между Европа и останалите региони по света по отношение на икономическия ръст и конкурентоспособността започва да се превръща в пропаст. Последните данни, публикувани от Европейската комисия, потвърждават тази тенденция, като подчертават, че САЩ и Япония са много по-напред от страните - членки на съюза, в много сфери на иновациите. В същото време държави, които са изоставали като тези от БРИК, сега бързо навакват и дори ще изпреварят Европа в следващите пет години. Това сочи анализ за иновациите и конкурентоспособността на Стария свят на консултантска компания Ernst&Young. Нещо повече, според експертите досегашните усилия на Брюксел за насърчаване на иновациите, растежа и продуктивността са се провалили и са необходими нови радикални мерки. В своя доклад „Светът през 2025 г.“ Европейската комисия прогнозира, че ако последните тенденции се запазят, през 2025 г. САЩ и Европа ще загубят първите си места като научни и технологични сили за сметка на Азия. Всъщност Щатите и Европа вече се простиха с първенството по разработването и развитието на нови технологии, като Индия и Китай вече държат 20% от световния пазар в тази област. До 2014 г. Китай ще успее да надмине ЕС в разходите за разработка и развитие.

Образование

Картината става още по-песимистична за Стария континент и що се отнася до един от основните фактори за иновациите – висшето образование и политиката на патенти. За пример от Ernst&Young дават, че докато 40% от 500-те топуниверситета са европейски, сред 20-те най-добри 17 са в Америка. Освен това общите разходи за висше образование в ЕС като процент от БВП са по-малко от половината от това, което се дава в САЩ. На практика докато 645 000 китайски и 300 000 индийски студенти ще учат в чужбина до 15 години, броят на европейските студенти е доста по-нисък. Днес един на всеки трима европейци между 25 и 34 години има университетска степен при 50% в Япония и 40 на сто в САЩ.

Патенти

Европейските държави изостават срещу САЩ и другите региони и по брой на издадените патенти, лицензи и съответно по събраните приходи от тях. Ограничената способност на Европа да генерира иновации за бъдещ просперитет е драматично отчетлива, като се погледне статистиката за патентовани изобретения. Например патентите, свързани със здравето, са доминирани от САЩ, докато Япония води при тези, свързани с климата и опазването на околната среда.

И ако тези технологии увеличат значението, както най-вероятно ще стане, европейските позиции по отношение на конкуренцията ще бъдат отслабени. Това също означава, че докато Европа е лидер по отношение на амбициите за намаляване на емисиите парникови газове, технологиите, които ще са необходими на ЕС и на останалите части на света за осъществяването на подобни цели, няма да са европейски.

Публични и частни разходи за разработване и развитие

Въпреки че съюза, Япония, Китай и САЩ засега имат близки нива на публични разходи за разработка и развитие на нови технологии и иновации като процент от БВП, разликата между отделните страни е огромна що се отнася до инвестициите на частния сектор. Само американската корпорация Google харчи със 70% повече за подобни дейности от средствата за целия Европейски съюз, заложили в седмата програма за развитие - близо 2 млрд. евро към 1,3 млрд. евро.

Брюксел губи преди всичко от липсата на развити фондове за рисков капитал, твърде фрагментирана законодателна рамка, липсата на минимален праг за инвестиции в иновации и много други, отчитат в доклада си от Ernst&Young.

Също така законовата несигурност, свързана с технологиите и трансфера на знание от университета към

индустрията, води Стария свят към ситуация, където базовите проучвания за основни сектори се конкурират с други региони по света, но лансирането на нови продукти на пазара се оказва по-сложно.

Анализите показват, че компаниите, които се явяват двигатели на иновациите, са предимно по-млади и по-малки. Те се оказват фактор заради своя талант и апетита за риск, които ги карат да раздвижват пазара. За съжаление в това отношение Европа се представя по-зле от конкурентните си региони. Американските малки и млади фирми генерират 40% от разходите за разработка и развитие и продажбите на 1400-те най-големи инвестиционни фирми в бранша, докато за ЕС остават едва 7%.

Следвайки тези тенденции и при липса на големи усилия от страна на публичния и частния сектор, Европа рискува да бъде изтрита от иновативната карта на света, коментират експертите.

Правителство 2.0

В последните години все повече експерти и анализатори говорят за развитието и ерата на така нареченото Правителство 2.0. В него гражданите ще бъдат не само данъкоплатци и потребители на публични услуги, но и създатели и корегулатори. За подобни проекти говори и американският президент Барак Обама с лансирането на Инициатива за отворено управление. Според официалната дефиниция Правителството 2.0 комбинира четири основни революции: икономическа (Wikiponomics); технологична (Web 2.0); социална (социални мрежи) и демографска (дигиталното поколение). Тази основа може да помогне на ЕС да преосмисли ролята на гражданите и бизнеса в управлението.

[Вестник Сега](#)

✓ Правителството и бизнесът влязоха в сблъсък за данък печалба

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=9177§ionid=2&id=0000201>

Правителството и бизнесът влязоха в сблъсък заради проектодиректива на ЕК за въвеждането на радикално нов модел за данък печалба в ЕС. Българското правителство е против проекта, защото смята, че той въвежда ощетяващ за България механизъм, чрез който значителни данъчни постъпления ще влизат в хазната на други страни членки вместо в българската. Според бизнеса обаче директивата е добра, защото тя ще признава повече разходи за данъчни цели и така ще стесни облагаемата основа. До директна дискусия досега не се е стигнало, защото кабинетът реши да изработи позицията си "на тъмно", без консултации с организациите на фирмите, които пряко ще бъдат засегнати от директивата. Директивата вече се обсъжда и по комисиите в парламента.

Идеята на новата директива е да се въведе единна данъчна основа по данък печалба в рамките на ЕС.

Държавите членки ще си запазят правото да определят ставката на налога, която у нас в момента е 10% и е най-ниската в съюза.

В момента данъчната основа по корпоративния налог у нас е сред най-широките в ЕС и чрез единните правила тя със сигурност ще се стесни, твърдят от Българската стопанска камара. Затова оттам подкрепят единната основа, но не и евентуални опити да се унифицират ставките в съюза. "Разходите за горива и развойни дейности например в момента не се признават. Ако документът бъде приет, бизнесът ще спре да плаща данъци за това, че е инвестирал в бъдещото си развитие. Когато данъчната база е консолидирана, има много повече възможности за сравнение на показателите на конкретните компании в различните страни", коментира изпълнителният председател на камарата Божидар Данев. Освен това разходите за провизии - например за отпуски на персонала, ще се вадят от печалбата веднага, а не след време, както е сега у нас. "Теоретично бизнесът у нас ще плаща по-ниски налози заради променена данъчна основа. Отрицателният ефект за страната ни ще бъде породен от консолидирането на печалбите на компаниите. От друга страна пък, ако ние запазим 10-процентния налог върху печалбата, можем да привлечем в България компаниите майки", обясни председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев. Неговото притеснение е, че приемането на документа може да се окаже стъпка към хармонизирането на ставките за корпоративните данъци в ЕС.

Правителството не е съгласно с главната идея на директивата - да се формира консолидирана печалба на мултинационалните компании, чиято централа е в една държава от ЕС, а дъщерните ѝ компании - в други. Такъв е случаят с 80-90% от големия бизнес в България, който реално внася в хазната основната част от данък печалба. Тези компании вече ще подават декларации, ще плащат данъка си и ще бъдат ревизирани от данъчните власти на държавата, където е централата им, например Германия. Ако дъщерното дружество е в България, родната хазна ще получава част от платения налог, но тя ще бъде значително по-малка в сравнение със сегашното положение. Причината е, че ще се въведе сложен механизъм за разпределение на събрания данък между страните членки, така че държавите, където са компаниите майки, ще получават по-големите суми. Така холдингът като цяло няма да плати по-нисък данък, дори може той да е по-висок, защото ставките в ЕС масово са по-високи от българската, но пък родната хазна ще загуби постъпления. "Загубата за бюджета за година ще е от такъв мащаб, че ако иска да я компенсира, парламентът ще трябва да качи налога с 3-4%, т.

е. до 13-14%", пише в доклада по директивата на бюджетната комисия в НС. В противен случай хазната е пред реалната опасност да загуби над 500 млн. лв. от данъка годишно.

"Едно е да има общи правила за определяне на данъчната основа, които да важат за всички страни членки и които почиват на международните счетоводни стандарти, съвсем друго е тя да бъде консолидирана", смята и шефът на бюджетната комисия в НС Менда Стоянова, която също е против новия режим.

От кабинета твърдят още, че с директивата ще отпаднат редица данъчни облекчения, които България в момента прилага за районите с ниска безработица. "По-ниски налози на практика ще плащат само някои фирми, които работят само в рамките на националните граници и имат големи разходи, които не са свързани пряко с бизнес дейността им", твърдят правителствени експерти.

Икономистът Георги Ангелов също изрази негативна позиция по спорната директива. "Това засяга чуждестранните инвеститори от Западна Европа. Данъчната база ще изчезне от България и ще отиде в Европа. Големите страни, където разходите са по-високи, ще спечелят. България ще стане по-малко привлекателна, защото печалбата няма да остава тук, а ще се изтегля към Германия например. Това би било пагубно за нас не само защото ще коства стотици милиони на бюджета. По този начин ние няма как постигнем растеж, да стимулираме заетостта и да привлечаме инвестиции", смята Ангелов.

ПРОЦЕДУРА

Предложената от ЕК директива предстои да се обсъди в Съвета на министрите и в Европарламента. До този момент срещу новите данъчни правила освен България са се обявили още Великобритания, Холандия, Малта, Швеция и Словакия. Срокът за изпращане на националните становища в Брюксел е 18 май. Ако поне 1/3 от парламентите в ЕС изразят подобна на България позиция, документът ще получи жълт картон. Тогава вариантите пред ЕС са да я оттегли, да я преработи или да продължи да я подкрепя, но с нови, допълнителни мотиви.

✓ **Властта си осигури ваканция от борбата с конфликта на интереси**

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=9177§ionid=2&id=0000402>

Очертава се шестмесечен луфт в разкриването и предотвратяване на конфликта на интереси за висшите длъжности, след като новоизбраният ѝ шеф обяви тези дни, че комисията ще заработи до 2-3 месеца. Това означава най-рано в началото на септември. Срещу конфликта на интереси няма реални действия от 1 април, когато трябваше да заработи новата комисия, но ГЕРБ и "Атака" забавиха конституирането ѝ.

Новият шеф на комисията Филип Запрянов обяви пред журналисти в НС, че комисията няма да разследва старите случаи, а ще се занимава с изцяло нови, подадени до нея. Шефът на парламентарната "Антимафия" Валентин Николов обаче каза пред "Сега", че искат или не искат, те ще предоставят всички сигнали, постъпили след 1 април в комисията на новия орган, защото иначе ще "изгорят". В момента на практика няма адрес, на който могат да се подават сигнали срещу конфликт на интереси или зависимости от висшите длъжности. Новата комисия тръгна с фалстарт заради съмнения за уредено гласуване при определяне на състава ѝ от парламентарната квота. Излъчени бяха кандидатите на ГЕРБ, "Атака" и ДПС и това даде повод на сините да ги упрекнат в начало на нова тройна коалиция.

✓ **Сребърният фонд получи ударна доза приходи от бюджета**

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=9177§ionid=3&id=0000603>

Близо 83 млн. лв. трансфер от централния бюджет е преведен във фонда за гарантиране на устойчивостта на държавната пенсионна система през първото тримесечие на 2011 г., показват данните на финансовото министерство. Сумата е впечатляваща, като се има предвид, че за цялата 2010 г. от бюджета бяха преведени едва 57.2 млн. лв. Общата сума в т.нар. Сребърен фонд стигна почти 1.77 млрд. лв.

Преводът за 2011 г. е направен през март. Преди това цели 9 месеца нямаше трансфер от бюджета. От Агенцията за приватизационен и следприватизационен контрол обявиха, че от тях са дошли 21.4 млн. лв. от трансфера, а останалите пари са от концесии. Средствата от приватизация обаче са от сделки, извършени през 2010 г. и платени през тази, както и от забавени плащания, издължени след проверки на агенцията. Фондът е създаден през 2007 г. с идеята да се използва за подпомагане на изплащането на пенсии през 20-те години на века, когато се очаква демографската криза да окаже най-тежък натиск върху публичните финанси и тогава работещите да бъдат по-малко от пенсионерите. По закон сметката му се пълни основно от приходите от приватизация и концесии, и с 25% от бюджетния излишък, какъвто вече трета година не се очертава. Парите пък стоят по депозити в БНБ, но там лихвите са изключително ниски. За първото тримесечие на годината от тях са дошли едва 700 000 лв., а за април те са 400 000. Очаква се този приход да расте, тъй като бяха предоговорени нови по-добри условия по лихвите. Финансовият министър Симеон Дянков има идея да либерализира възможностите за управление на парите на фонда с цел по-висока доходност, но среща отпор и от експерти, и от социални партньори.

✓ **Защо Полша стана отличничка в борбата с кризата, а Румъния - не**

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=9177§ionid=5&id=0001001>

Световната икономическа криза отмина и се отрази по различен начин на отделните държави. За едни последствията бяха не много значими, а други продължават да изпитват затруднения. България се измъква мъчително и бавно възстановява икономическия си растеж.

Източна Европа излъчи един "отличник" и това е Полша, която успя да избегне рецесията. Това не означава, че всичко при нея е наред, а само че е избегнала общия спад. Един икономически спад винаги е свързан с други неприятни икономически, социални и политически последствия. За да разберем по-добре какво се е случило в Полша, ще разгледаме още една страна с много сходни в общо икономическо отношение черти, но с диаметрално противоположен ефект от кризата - Румъния.

Тези две страни наистина имат доста общи черти - сравнително голяма площ и многобройно и религиозно население, относително висок дял на селското стопанство в БВП, дължащ се на равнинния терен и подходящите климатични условия. Въпреки че през 90-те години двете страни се развиваха по доста различен начин, в началото на 21-ви век благоприятната външна среда и някои сходни вътрешноикономически условия позволиха те да изглеждат сравними по общо икономическо развитие. И двете имат класически централни банки с плаващ валутен курс, станаха членове на ЕС и към двете се насочиха значителни потоци от чужди инвестиции. Натрупаният реален икономически растеж от 2000 г. до 2010 г. е поразително еднакъв - 53% и за двете страни. Въпреки това в момента те се разглеждат като движещи се по различни писти. Рисковете пред тях са като че ли различни, перспективите изглеждат различни. Полша се дава като пример на страна, избегнала рецесията по време на световната криза, а Румъния сякаш обира много негативи и е по-скоро лошият пример за Източна Европа.

Поляците започнаха промените си първи от всички социалистически страни. Още като част от социалистическата система, а по-късно и след нейния крах, започнаха да набират скорост по естествен път и психически изглеждаха напълно готови за прехода. Затова и началото при тях изглеждаше по-лесно. Въпреки по-високия си стандарт обаче те започнаха колебливо 21-ви век.

България и Румъния винаги са се движели някак успоредно от началото на промените. Не само защото сме съседи, но и защото промените започнаха едновременно и защото през 90-те години изглеждахме сходни едни на други. Само дето румънците нямаха нашите дългови проблеми - Чаушеску беше погасил румънския външен дълг с цената на огромни лишения за населението още по времето на социализма и беше влязъл в учебниците по макроикономика като пример на неадекватно икономическо решение. В резултат румънците започнаха промените невероятно бедни. В края на 20-ти век обаче и ние направихме нашите си безумия и нещата се поизравниха. Така по комшийски започнахме да се дебнем един друг през този век и да се даваме взаимно като лош пример.

С излизането от "дотком" кризата през 2001 г. и с приемането на първата и втората вълна нови страни членки в ЕС т. нар. нови демокрации започнаха да се разглеждат като добро място за инвестиции. Задържането на много ниски лихвени проценти по света, т.е. ниската възвращаемост на финансовите активи през периода 2002 - 2005 г. доведе до засилено търсене на инвестиции с висока доходност. Точно тогава Източна Европа влезе в ЕС и перспективите пред нея изглеждаха чудесни. Полша и Румъния бяха много атрактивни - те имаха класически централни банки с плаващи курсове, нещо много добре познато по света за разлика от неизвестността, свързана с валутния борд в България например. Този факт, както и многобройното за европейските мащаби население в Полша и Румъния, без съмнение допринесе за навлизането на големи производители именно в тези държави, докато България се радваше на инвеститори в недвижими имоти например, където рискът по това време се оценяваше като нисък.

Икономическата политика на всяка една страна има два основни аспекта - политиката на централната банка и политиката на правителството.

Прииждащите финансови потоци в икономиката в периоди на подем са ангажимент на централната банка. В реално изражение, измерено чрез икономическия растеж, тези пари имаха един и същ ефект в Полша и Румъния, но в номинално изражение разликите бяха очевидни. Румънската централна банка водеше курс на стимулиране на растежа чрез монетарни мерки. До 2004 г. Румъния натрупа 112% инфлация, и то преди още да започне бумът на преките чуждестранни инвестиции в страната, а валутният ѝ курс загуби едва около 50%. През 2006 - 2008 г. инфлацията остана висока, макар и вече под 10% годишно, а валутата дори се засили под влияние на еуфорията от приемането на страната в ЕС. Прекият резултат от тези действия беше значителното покачване на ефективния валутен курс в Румъния с всички неблагоприятни последици от това - влошаване на конкурентоспособността на румънската икономика и страх от трайна девалвация на валутата.

В същото време централната банка на Полша възприе курс на ниска инфлация под ръководството на "бащата" на полските реформи - Лешек Балцеревич. Без съмнение такъв курс на поведение има и значителен ефект на задържане на растежа, успоредно с ограничаването на инфлацията. За сметка на това дисбалансите в

икономиката на Полша останаха под контрол и последвалите външни шокове, дошли по време на кризата през 2009 г., се оказаха смекчени. Личният авторитет на Балцерович, съчетан с независимите действия на централната банка, спомогнаха обществото да приеме непопулярния ефект от водената от полската централна банка политика.

Какво беше поведението на двете правителства през разглеждания период?

Основен проблем на Полша в годините на прехода е високата безработица. До 2006 г. включително безработицата беше двуцифрена, след това спадна до 7.1% през 2008 г. и отново започна да се покачва по време на световната криза. Доколкото високата безработица представлява и сериозен политически проблем, напълно разбираема изглежда политиката на сравнително високи бюджетни дефицити, особено на фона на ниската инфлация, поддържана с усилията на полската централна банка. Ниската инфлация стимулира по принцип търсенето на инструменти с фиксирана доходност, като правителствените бонове и финансирането на бюджетния дефицит на Полша не представляваше голям проблем за полското правителство. Един потенциален риск обаче остава нарастването на държавния дълг на страната, който достигна 55% от БВП през 2010 г.

Румъния нямаше проблем с безработицата. На фона на високата инфлация изглежда странно поддържането на бюджетни дефицити в период на очевидно прегряваща икономика. Дефицитите не бяха големи - от порядъка на 2% от БВП и делът на държавния дълг към БВП намаляваше до около 12-13%. Въпреки това те засилваха прегряването и повишаваха икономическите рискове.

Със започването на кризата натрупаните проблеми започнаха да стават явни. На пръв поглед реакциите на двете страни изглеждаха близки и стандартни - девалвация на валутите и увеличаване на бюджетните дефицити. Девалвацията беше под влияние на влошения платежен баланс, а дефицитите - в резултат на спадналите приходи и отчасти на политики на стимулиране на вътрешното търсене. Полша загуби средно 23% от стойността на валутата си през 2009 г., а Румъния - 15%. Бюджетните дефицити достигнаха 7.3 и 7.9% от БВП за Полша за 2009 и 2010 г. съответно, а за Румъния - 8.5 и 6.4%. Разликите не изглеждат големи, но проблемите се появили при финансирането на дефицитите - Полша ги финансира без проблеми, а Румъния е принудена да плаща високи рискови надбавки. Така двете страни се оказаха движещи се по различни писти. Какви изводи можем да направим за България?

От казаното дотук става ясно, че значителното изпреварване на Румъния спрямо България по отношение на заплатите и пенсиите има два основни източника - значително по-високата инфлация и засилващият се валутен курс за периода 2004 до 2007 г. - и двете резултат на различния статут и поведение на румънската централна банка спрямо БНБ.

Основната разлика между България, от една страна, и Полша и Румъния, от друга, идва от типа централна банка - ние имаме валутен съвет, а те - класически централни банки. България на практика няма парична и валутна политика. Контролът над инфлацията не може да се осъществява с класически средства. Да се разчита на добрата воля на правителството да се грижи и за стабилността на цените, е илюзорна задача, най-малкото поради факта, че високата инфлация увеличава бюджетните приходи. Затова България може да разчита единствено на автоматичния механизъм, заложен по теория във валутния борд. Според него при висока инфлация реалният ефективен валутен курс се покачва, икономиката губи конкурентоспособност и платежният баланс се влошава. Като естествена реакция и с цел привличане на външни капитали лихвите се качват и инфлацията започва да спада, а резултатът е, че икономиката отново навлиза в равновесие. Този автоматичен механизъм на борда обаче действа сравнително бавно и по време на кризи не е много ефикасен.

Вестник Монитор

✓ Емил Караниколов, изпълнителен директор на Агенцията по приватизация:

ВНАСЯМЕ 500 МЛН. ЛВ. В ХАЗНАТА ОТ ПРИВАТИЗАЦИЯ ТАЗИ ГОДИНА

<http://www.monitor.bg/article?id=291525>

- Г-н Караниколов, макар вече да беше даден ход на процедурата, струва ли си да се приватизира едно печелившо предприятие като „Булгартабак“?

- По-добре да го приватизираме печелившо и да вземем неговата стойност на пазара, отколкото да се питаме после защо го продадохме за 1 долар. Все пак целта на тази приватизация е да се запази и развие дейността на дружеството, да се гарантира изкупуването на определено количество тютюн, което е предложено от купувача, и да се осигурят средства за държавния бюджет. Анализите сочат, че при цената, която ще се получи сега от приватизационната сделка, в хазната ще влязат повече свежи средства, отколкото да се разчита на постъпленията през следващите десет години. Освен това е трудно да се каже каква ще бъде конюнктурата на пазара на цигари и тютюневи изделия, а в това число и на пазарния дял на БТХ през следващите години.

Не е за подценяване фактът, че участникът е по-гъвкав. Каква ще бъде съдбата на нашия неприватизиран тютюнев холдинг, ако тук дойде голям световен производител, който продава своя марка цигари за един лев? Държавното дружество си има ангажименти, плаща задължително дивиденди и няма достатъчно възможности да реагира на подобна пазарна атака. Затова съм убеден, че сега е моментът за продажба. Освен това има ясен стремеж да се запази и развие дружеството и да се даде възможност да се запазят два отрасли: единият - производството на цигари, другият - отглеждането на тютюн.

- Казахте - развитието на два отрасли, но е видно, че бъдещите ангажименти, свързани с изкупуването на тютюн, са доста по-високи, отколкото има в момента „Булгартабак“ като държавен.

- Не сме заложили твърди ангажименти. В квалификационните критерии сме предоставили възможността купувачът да определи сам количеството тютюн, което ще изкупува, като, разбира се, сме взели под внимание осреднените параметри на „Булгартабак“ по този показател за последните три години. Ако някой иска да вземе най-високите точки, а те са 25 - трябва да предложи по-голямо количество. Необходимо е потенциалните инвеститори да анализират какво количество тютюн ще им трябва, колко от суровината се отглежда у нас и какви са производствените мощности на дружеството. Това обаче е част от плана на бъдещия собственик да развие „Булгартабак“.

- Поставени са и социални ангажименти, но не е ли посочен твърде малък период за тях?

- Марката, машините и работниците в „Булгартабак“ са най-ценният капитал, с който разполага холдингът. Водихме разговори със синдикатите и ръководството на компанията, според тях в момента се работи със санитарния минимум от персонал. Идеята да развием дружеството означава, че в един следващ момент ще е необходима и повече работна ръка. Не бива да се пропуска нещо много важно. Предвиждат се инвестиции, а те обикновено са за сметка на работната ръка. От разговорите със синдикатите ние постигнахме разбирателство по най-важното - да се запази предметът на дейност за 10 години. Не само на майката, но и на дъщерните дружества. Защото предметът на дейност на централата е управление на активи, но изискването важи и за дъщерните фирми, заложили са и сериозни обезпечения, ако това не се изпълни. Ангажименти за изкупуване на тютюн на практика се обезпечават с активи и на дружеството майка. При това става дума за най-атраktivните от тях. При неизпълнение на поетите задължения купувачите може да загубят важни активи. Става дума за машини, терени и сгради.

- Като стана дума за имоти, изчистен ли е въпросът с едни стари претенции, според които част от имотите на „Булгартабак“ са собственост на руската държава?

- Собствеността се доказва с документи или със съдебни решения. Този спор е много отдавна, но руската държава не е представила необходимите доказателства. Никой не може да има претенции, докато не покаже документи или решение на съда. Откакто е обявено, че продаваме „Булгартабак“ и е обявена процедура, с мен не са водени разговори по този въпрос.

- Знаем, че не искате да коментирате цената, но казахте, че тя ще плати усилията по продажбата и ще внесе свежи средства в бюджета. Коя е добрата цена за холдинга?

- Не мога да говоря за цената, минималното, за което говорим, е справедливата пазарна стойност, която ни е посочена от нашия консултант. Всеки финансов или стратегически инвеститор, който влезе и си направи анализ, ще попадне в параметрите на тази стойност. Затова беше много важно да не даваме превес на цената в процедурата. Търси се баланс между цена и ангажименти, така че да се избегне сценарият, при който дружеството ще бъде затворено.

- Да ви разбирам, че този път няма да се случат досегашните сценарии, при които процедурата не завършваше?

- Определено, сега има политическо решение, надзорният съвет се произнесе, утвърди доклада от консултанта и даде указания, които са важни за нас. Считаю, че абсолютно правилно си свърши работата.

- Има ли вече заявен интерес към „Булгартабак“?

- Консултантът е водил вече разговори, доста неща се казаха по темата. За мен едва когато се подадат документите и се предоставят обвързващите оферти, тогава ще разберем кои са реалните кандидати, проявяващи съществен интерес към покупката на дружеството.

- Какви са шансовете на българските компании?

- Като стратегически инвеститори едва ли ще могат да се включат наши компании. Изискванията са високи и тук могат да участват само големи производители, защото критериите, които са заложили, малко надхвърлят производствените мощности на „Булгартабак“. Като финансови инвеститори обаче, ако отговарят на критериите, наши компании също биха могли да се включат. Профилите, които са правени от консултанта, по принцип не обхващат локалните инвеститори.

- Каква е съдбата на приватизацията на държавните дялове от „Арсенал“ и „Терем“?

- Много се надяваме тези сделки да се реализират, но само пазарът може да реши това. Ако има интерес и се достигне цената, която държавата иска, считам, че до края на годината ще има сделка. При „Арсенал“ има готова оценка и всеки момент ще стартираме процедурата.

- За ВМЗ – Сопот, се написа една подробна стратегия за приватизация и се посочиха доста тежки критерии, с които трябва да се съобразят купувачите. Смятате ли, че ще има сделка и за този комбинат?

- Очаквам да има интерес към ВМЗ – Сопот, но сделката няма да бъде никак лесна. Въпреки усилията на мениджмънта в момента дружеството успява да покрие само режийните си разходи, а същевременно с това има доста заеми, по които се трупат лихви. Считам, че персоналът на това дружество обаче е съставен от много добри експерти и ВМЗ ще представлява интерес. Много е важно да има приватизационна продажба на ВМЗ. В това се убедиха и народните представители, които приеха стратегията за приватизация на дружеството. Това е една от основните продажби, върху които ще работим много активно. Съвсем скоро при нас ще стартира изборът на оценител, който ще изготви правен анализ, информационен меморандум и приватизационна оценка. Това обаче е фирма в специфичен сектор, затова процедурата ще бъде малко по-дълга.

- На сегашните собственици на електроразпределителните дружества ще предложите ли държавните дялове, които предстои да продават?

- Законът за приватизация не допуска такъв вариант, освен ако не е посочен в стратегия, одобрена от парламента. Няма правен способ да се предложи пакетът директно на мажоритарния собственик, а ние сме избрали като метод на продажба предлагане на БФБ и така всички, които проявяват интерес, ще имат възможността да участват в тази процедура.

- Какви приходи очаквате от приватизацията през тази година?

- В закона за държавния бюджет са заложили 450 млн. лева, но моите прогнози са, че имаме шанс до края на годината да успеем дори да надвишим тази сума. Страната ни има ресурс, в момента се изготвят анализите и на дружествата от т.нар. забранителен списък, но преди да започнем да говорим за тяхната евентуална приватизация, трябва задължително да има решение на Народното събрание. Едва след това може да се коментира оценката и съдбата на тези компании.

- Вече обявихте в публичното пространство за дружеството за управление на дипломатическите имоти.

Какви други апетитни държавни активи може да бъдат предложени?

- В момента се прави маркетинг какво може да е интересно на пазара, но е нужно малко търпение. Водят се разговори за дъщерни дружества от БДЖ. За тях е необходимо да има решение на управителния орган и на принципала и тогава се тръгва към продажба. Известно е, че водим разговори за дъщерни дружества от „Терем“.

- Лесно ли се събират стари неизпълнени задължения към държавата?

- Много трудно върви събираемостта, вероятно това, че сме в криза, дава отражение. Просто няма пари. И частни, и държавни съдебни изпълнители се опитват да събират средствата. Хората със задължения идват и сключват споразумения и плащат според възможностите си. Положението обаче е много сложно.

- Вероятно има изчезнали стопански субекти, от които все още се чакат пари по приватизацията?

- За жалост съществуват вземания към дружества, които са заличени и вече не съществуват в правния мир и няма никакви обезпечения по тези вземания. Много често това са т.нар. РМД-та (работническо-мениджърски дружества). На практика процесът е прекъснат, макар че не мога да кажа, че тези вземания са несъбираеми, защото в закона няма такова понятие. А стойността им наистина е сериозна. Понякога интересите, които защитаваме, са за милиони левове, държавните такси също са високи, а когато стигнем до изплащането на определено обезпечение, се оказва, че ние сме трети или четвърти на опашката.

- Какъв дял от държавните активи е раздържавен от началото на приватизационния процес досега?

- Според нашата статистика са приватизирани 98 на сто от дружествата, които не са в забранителния списък.

Визитка

Завършил е право в УНСС през 2001 г.

През 2003 г. става юрисконсулт в общинската фирма „Туристическо обслужване“

От 2004 г. до 2006 г. работи като юрисконсулт в Столичната община

От май 2010 г. е изпълнителен директор на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол

[Вестник Капитал](#)

✓ Дра(х)ма без край

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2011/05/13/1089043_drahma_bez_krai/

Ако следваме максимата "Не вярвайте на нищо в политиката, докато то не бъде официално отречено", то фалитът на Гърция е едно от най-сигурните неща на света. Вероятно не остана високопоставен политик или представител на институция в Европа, който да не е опровергавал страстно и многократно, че реструктурирането на гръцкия дълг е възможно и че дори е обсъждано.

В последната седмица изкуството на отричането в ЕС достигна нови висоти, след като една не-чак-толкова-тайна среща на финансовите министри на най-големите страни от еврозоната в Люксембург, посветена на

гръцкия въпрос, разбуни духовете и пазарите. Тя бе последвана от нова лавина от опровержения, но и едно признание - че спасителната програма за Атина не работи и ще трябва да бъде предоговорена, като е много вероятно страната да има нужда от допълнителен заем. Самият факт, че това, което инвеститори и независими икономисти говорят отдавна, най-после бе официално потвърдено от ЕС, е повратен момент в гръцката финансова трагедия.

Така точно една година след като Гърция стана първата страна в еврозоната, на която бе хвърлен финансов пояс, спасителите и спасените пак се върнаха в начална позиция. Което само доказва колко ужасно погрешен е подходът, с който Европа се опитва да сложи край на дълговата криза. Отлагането вече не е опция и времето на лесните решения свърши. Лидерите на ЕС трябва най-после да признаят, че няма начин Атина да се измъкне от финансовия ад, без да мине през чистилицето на фалита. Ако искат да ограничат заразата и да избегнат риска Гърция да повлече със себе си не само Ирландия и Португалия, но и опасно голямата Испания, европейските политици вече нямат право на грешки и е хубаво да измислят как неизбежното реструктуриране на гръцкия дълг да стане контролирано, подредено и възможно най-безболезнено.

Упс, те пак го направиха

През май 2010 г. на гръцкия пациент беше поставена диагноза "критична неплатежоспособност". Страната беше вкарана в интензивното отделение на еврозоната и й беше влята животоспасяваща инжекция от 110 млрд. евро, осигурени от ЕС и МВФ. Предписана беше и драконовска диета от бюджетни съкращения и радикални реформи. Дванайсет месеца по-късно се оказа, че пациентът не само не оздравява, но и става все по-зле. Дори и лекуващите лекари начело с германския канцлер Ангела Меркел бяха принудени да признаят, че е изключено Гърция да стъпи на крака и да бъде в състояние да се завърне през 2012 г. на капиталовите пазари, за да разчита да се финансира чрез тях, както беше по план.

Осъзнаването на тази неприятна истина е причината премиерът на Люксембург и председател на ЕКОФИН Жан-Клод Юнкер да свика миналия петък тайна среща на финансовите министри на Германия, Франция, Италия, Испания и Гърция, еврокомисаря по икономическите въпроси Оли Рен и президента на Европейската централна банка Жан-Клод Трише. Същия ден обаче в онлайн изданието на немското сп. Spiegel излезе статия със заглавие "Гърция обмисля да излезе от еврозоната", в която се казва, че на срещата във великото херцогство германският финансов министър Волфганг Шойбле ще се опита да откаже Атина от тази идея с помощта на анализ, описващ сеизмичните последици от подобен ход. Според описания в документа сценарий новата гръцка валута ще се обезцени с поне 50% спрямо еврото, което означава дългът на страната да скочи до 200% от БВП и фалитът да стане неизбежен.

Развитието на събитията в следващите няколко часа е много показателно за неадекватния начин, по който европейските политици се опитват да се справят с гръцката драма. И както отбеляза в. Financial Times, щом не са способни дори да организират едно тайно събиране, как биха могли да решат дълговата криза?

Първо говорителите на Юнкер и на Европейската комисия категорично отрекоха да има подобна среща. След тази откровена лъжа дойдоха обясненията, че на събирането изобщо не се е обсъждало Гърция да се връща към драхмата, а само какъв нов пакет от мерки да бъде предложен на страната. Но както коментира в. Suddeutsche Zeitung, вече никой не може да вярва на лидерите на ЕС по този въпрос. "Рядко сме виждали политици да се държат толкова безотговорно, както в петък вечер", отбеляза гневно германският всекидневник.

Акрополис сега

"Преди една година Гърция не беше спасена. Тогава имаше криза с ликвидността, но никой не видя по-дълбоката структурна криза. Тогава всички мислеха, че ще дадат милиардите, които са необходими, и нещата ще се оправят", казва пред "Капитал" Юрген Гаулке от влиятелния германски Институт за икономически изследвания (ifo). Главният икономист на лондонския Centre for European Reform Саймън Тилфорд също смята, че ЕС сбърка от самото начало с Гърция, а след това и със следващите нуждаещи се от помощ страни - Ирландия и Португалия. "Всичко, което европейските лидери направиха, беше да добавят още дълг към вече невъзможно големия дълг на Гърция. Те просто заемат още пари на неплатежоспособни страни, които имат малък или никакъв шанс да намалят задълженията си достатъчно, за да могат да се върнат на финансовите пазари", коментира Тилфорд за "Капитал".

Ясно е, че спасителният план за Гърция е пълен провал. При тотално възпиращи лихви в момента от 25% по двегодишните облигации и близо 15% по десетгодишните няма никакъв шанс Атина да се финансира самостоятелно след две години. Същевременно единственото, което расте в страната, са дългът и безработицата. Бюджетният дефицит миналата година беше цели 10.5%, доста над договорените с ЕС и МВФ 8.1%. Въпреки опитите на правителството на Георгиос Папандреу да изсветли сивия сектор укриването на данъци остава любим национален спорт и това в комбинация с третата поредна година на рецесия няма как да вкара достатъчно средства в бюджета. Подобна каша би била предизвикателство и за най-стабилното и сплотено правителство на света. А гръцкото съвсем не е такова и се раздира от вътрешни противоречия по повод и без това абсурдно оптимистичните планове на правителството да събере близо 50

млрд. евро приходи от приватизация до 2015 г.

Виновни за провала са както Атина, така и ЕС. "От една страна, целите в програмата бяха свръхамбициозни. И от друга, гръцкото правителство се оказа неспособно да изпълнява договорените мерки. Заради комбинацията от тези два фактора сега изглежда, че Гърция ще има нужда от допълнително финансиране", казва пред "Капитал" Георгиос Кацикас, анализатор от уважаваната гръцка фондация за европейска и международна политика ELIAMEP. Числата, които се спрягат за евентуалния нов заем в гръцките и международните медии, са между 20 и 60 млрд. евро.

✓ **Добър ден, рецесия**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2011/05/13/1088991_dobur_den_recesiia/

Две години рецесия - това ще е цената за Португалия, за да получи помощ от ЕС и МВФ. На спасителите пък това ще струва 78 млрд. евро. А в случая с ЕС се добавя и рискът планът за Португалия да се провали, както стана с Гърция, и дълговата криза в еврозоната да се задълбочи още повече.

Условията на финансовата помощ ще изискват от Португалия фискално затягане, еквивалентно на 10% от БВП през следващите три години. Което си е трудна задача за всяка държава, но още повече за такава, която на практика не е правила сериозни икономически реформи от влизането си в еврозоната през 1999 г. Сега кредиторите от ЕС и МВФ изискват от Лисабон свиване на раздутия публичен сектор, радикални промени на трудовия пазар, замразяване на заплатите в държавната сфера и пенсиите до 2013 г. и намаляване на бюджетния дефицит с 3% през следващите две години. В резултат съмнителната чест да стане третата спасена страна в еврозоната след Гърция и Ирландия ще докара на Португалия рецесия през тази и идващата година. "Това не е просто програма за финансови съкращения, а пакет, който цели да ни върне към растеж и да направи нашата икономика по-конкурентна", заяви финансовият министър в оставка Фернандо Тейшейра душ Сантуш. И действително планът правилно се фокусира върху слабата конкурентност, ниската производителност и стагниращата икономика като сферите, които имат нужда от спешно подобрение. Друг е въпросът дали три години на дълбоки структурни реформи ще бъдат достатъчни да преобразят най-мудната икономика в еврозоната и да ѝ помогнат да генерира достатъчно растеж, за да се справи с тежестта на държавен дълг, който се очаква да достигне 100% от БВП. И дали след този период Лисабон ще е в състояние да оцелее без финансовата патерица от ЕС и МВФ, като набира сам средства при поносими лихви на капиталовите пазари.

С това рисковете не свършват. Условията по заема бяха одобрени от правителство в оставка, което няма да ги изпълнява. Всички основни политически партии, които се очаква да влязат в парламента след изборите в Португалия на 5 юни, декларираха подкрепа за мерките. Но когато се стигне до прилагането им, нещата може да се променят.

Най-голямата политическа заплаха обаче не е в Лисабон, а в Хелзинки. След изборите миналия месец, на които евроскептичната партия "Истински финландци" направи истински пробив и стана трета политическа сила, все още няма окончателно потвърждение дали Финландия ще подкрепи отпускането на спасителния заем за Португалия.

Съдбата на Португалия е свързана и с тази на Гърция. Ако - или по-скоро когато - се наложи нейният дълг да бъде реструктуриран, това ще засили натиска и върху Лисабон. Оптимистичният сценарий е до този момент ЕС да е открил начин как една държава да фалира, без сеизмичният шок от това да разклати фатално и останалите слаби звена в еврозоната.

✓ **Който разбира, тука се спира**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2011/05/13/1088992_koito_razbira_tuka_se_spira/

Кралство Бутан е една от най-слабо развитите страни в Южна Азия - бедна на ресурси, затворена икономика със средна работна заплата от около 150 долара на месец.

Парадоксално, но то е популярно в цял свят с красивата си природа и... щастливите си хора. Управляващите измерват просперитета на държавата чрез показателя брутно вътрешно щастие и сериозно работят той да расте. В момента почти половината от приходите в икономиката на будистката монархия се генерират от туризъм, въпреки че до 1974 г. на чужденците е било забранено да влизат в нея. Преди няколко години правителството определя този сектор за приоритетен: инвестира в инфраструктура, модерна хотелска база и... добър маркетинг. Управляващите въвеждат нещо като минимална цена на туристическия пакет, която е 200 долара на ден за човек, с обяснението, че природата им е твърде ценна и по този начин ще я съхранят за поколенията. Вместо да отблъсне желаещите да я посетят, страната постига обратния ефект: всяка година броят на платежоспособните туристи се увеличава с двуцифрени проценти.

Историята на Бутан показва, че ако има ясна цел и дългосрочна визия как да се постигне, дори и най-малката и бедна страна може да успее.

България е държавата с най-нисък брутен вътрешен продукт на глава от населението в ЕС. Има много

стратегии как да се развива, но досега нито една от тях не е била реализирана докрай – поради сбъркани приоритети или липса на политическа воля.

През седмицата екипът на икономическия министър Трайчо Трайков представи поредната проектостратегия – за привличане на инвестиции в България. За разлика от предходните документи по същата тема с този правителството си поставя ясни приоритети каква икономика иска да оформи и съответно какви инвеститори иска да привлече. Другият ѝ плюс е, че е изготвена след сериозен и задълбочен анализ: за новите световни тенденции, как те може да рефлектират на България, какъв е разрезът и потенциалът на икономиката на страната (виж карето). Накратко, не е базиран на митове в какво сме добри, а на премерен анализ какво се търси и какво можем да предложим.

Първите стъпки по изпълнението на документа изглеждат лесни - на негова база Българската агенция за инвестиции ще започне проактивен маркетинг за привличане на инвеститори в определените като приоритетни сектори (сред тях са биотехнологии, електроника и електротехника, аутсорсинг, храни и биоземеделие, химическа промишленост). Големият въпрос обаче е какъв е реалният шанс поне част от хубавите пожелания в стратегията да се реализират на практика, както и как ще се случи това. Те изискват усилията и политическата воля на няколко правителства за реформа в образованието, съдебната система, работата на администрацията...

Засега единственото сигурно е личната подкрепа на премиера Бойко Борисов на "този научен труд".

Поглед отвисоко

Очакванията на анализаторите са, че глобалните потоци от преки чуждестранни инвестиции ще започнат да се възстановяват още през тази година. В изследване на Economist Intelligence Unit се посочва, че през 2014 г. те ще достигнат 2 трилиона долара, или нивата от предкризисната 2007 г. Това е шанс за страната ни да намери своята ниша, и то с малко по-агресивен подход към потенциалните инвеститори. Защото годините, в които чуждите капитали влизаха в България "сами", едва ли скоро ще се върнат по ред причини.

"Сега парите гледат повече към Югоизточна Азия и Централна Европа, а не толкова към Балканите. За всеки проект в производството страната ни се бори с поне 10-12 държави. В областта на аутсорсинга, IT сектора и изследванията се конкурираме с над 30-40 държави", обясни Трайчо Трайков при представянето на стратегията.

От консултантската компания A.T. Kearney посочват и тенденциите, които ще променят глобалната икономика в по-дългосрочен план и от които може да се възползва България. Например фактът, че населението застарява и се увеличава продължителността на живота, вещае разцвет за индустриите, свързани със здравето и красотата. Растящото значение на зелените технологии пък ще насърчава възобновяемите енергийни източници, рециклирането, биоземеделieto. Втората по големина икономика в света – Китай, постоянно увеличава износа си на инвестиции. Китайските компании ще търсят достъп до европейските пазари, а България може да се превърне в техен вход.

От икономическото министерство посочват, че не е важно само колко пари ще влизат в страната, но и дали те създават база за устойчиво развитие на икономиката, трайно намаляване на безработицата и повишаване на продуктивността на работещите. В годините преди кризата например всяка година България привличаше милиарди преки чуждестранни инвестиции и те безспорно доведоха до висок икономически растеж. По-голямата част от тях обаче се наливаха в строителство и недвижими имоти, финанси и търговия. "В някои години привлечените пари в тези сектори представляваха около 80% от всички привлечени средства. Тези средства имаха частичен, временен ефект върху заетостта и икономиката, а кризата през 2009 и 2010 г. показа, че точно в тези сектори парите намаляха рязко. Може би и у нас се разбра, че зазидването на пари в тухли, цимент и бетон не е най-добрият начин за интензивно развитие на бизнес", обясни Трайков.

Нашият петрол

"Като няма петрол, ще ходиш пеша. Като няма електричество, ще запалиш свещ. Като няма храна и вода, умираш. България е прекрасен рай за нашия петрол – храните и минералните води, злато тече в реките." Така премиерът Бойко Борисов цветисто обобща конкурентните предимства, с които България ще привлече чужди инвеститори в биоземеделieto. Това е един от секторите, идентифицирани в стратегията на икономическото министерство.

Анализът на експертите от екипа, който я е изготвил, показва, че останалите бизнеси с потенциал за привличане на инвестиции и ускорен икономически растеж сега са "чистите" технологии, хранителната индустрия, електрониката, IT секторът и аутсорсингът, здравеопазването, фармацевтиката и уелнес туризмът. Е, към тях в изказването си при представянето на стратегията премиерът добави още два лични приоритета – ски пистите и ядрената енергетика. Но доколкото стратегията тепърва ще се обсъжда в правителството и с бизнес организациите не е изключено да настъпят промени.

"Няма успешна малка страна, която да е без посока", обяснява заместник икономическият министър Евгени Ангелов. "Трябва да имаме приоритети, защото иначе се губим в масата. Не бива да ни е страх да посочваме приоритетни сектори или области, както и такива, където имаме недостатъци. Но без тях няма да има

реалистична оценка, на която да стъпим", казва Ангелов. Според него това не означава, че останалите сектори на икономиката ще бъдат пренебрегвани, а че Българската агенция за инвестиции няма да отделя маркетингов ресурс за тяхната реклама.

Приоритетните бизнеси са избрани по няколко критерия – да са с перспектива в глобален мащаб, да носят висока добавена стойност за икономиката ни или пък да са с голям експортен потенциал. Отделно от това от Центъра за икономически стратегии и конкурентоспособност (ЦИСК) заедно с известния харвардски професор Майкъл Портър са анализирали реалните икономически взаимовръзки между около 350 хил. български компании и групирането им в клъстери. Така те са идентифицирали естествено обособили се зрънца от фирми (често от различни сектори), които взаимно си помагат, повишават конкурентността си и които могат да са добра среда за голям чужд инвеститор. Създателите на стратегията обясняват, че на глобалния пазар вече не може да има индивидуална фирма, която да е световен лидер сама по себе си. "За компаниите наличието на клъстери е толкова важно, колкото и стабилната макроикономическа среда. Подобни звена на конкурентоспособност гарантират добри доставчици, специализиран персонал, работещи асоциации и добра координация между всички участници в тази среда. Във всеки от приоритетните сектори на този анализ има работещи клъстери. Така че нашето послание ще е – инвестирайте, защото тук можете да разчитате на подкрепа и на добри доставчици", твърди Кирил Петков от ЦИСК.

Има ли стръв

Каквото и да си говорим – предимствата, които България може да изтъкне пред потенциалните чужди инвеститори, са по-малко, отколкото недостатъците (виж карето). Като се започне от липсата на подходящи кадри, които да подготвят университетите, и се стигне до високата корупция и тромавата администрация. Това са проблеми, които съпътстват управлението на няколко правителства, но генерално решение за тях досега не е намерило нито едно. Кабинетът на ГЕРБ също не прави изключение. Донякъде добро начало е намалението на административната тежест с 15%, която отчете през седмицата министър Трайков.

"Не си правим илюзии, че разполагаме с всичко. Затова въпросът, на който търсехме отговор е на какво може да се стъпи", обяснява Евгени Ангелов. Той допълва, че предпоставки за икономически растеж са доброто образование, добре работеща съдебна система и инфраструктура. А идеята на стратегията е да каже в дългосрочен план как да се промени образованието, за да отговаря на нуждите на индустрията, както и как работната сила да се пренасочи към сектори с малко по-висока добавена стойност.

Надеждата е този преход да стане естествено и поетапно. Ако дойде един голям производител на електроника, инженерните специалности ще станат по-атрактивни. Той ще създаде обслужващи производства около себе си, които също ще търсят специалисти, и университетите ще почнат да произвеждат повече такива кадри. А това може да привлече и други инвеститори в същата сфера и т.н.

"Структурно около 1 млн. души, заети в търговията, текстила, строителството и транспорта, могат да бъдат пренасочени към по-продуктивни сектори. Все пак ни е ясно, че не всички в България могат да работят в ИТ бранша", обяснява Росен Иванов от ЦИСК.

Накъде след това

Според проектостратегията компании от приоритетните сектори ще се привличат чрез "проактивен маркетинг". Според изпълнителния директор на Агенцията за инвестиции Борислав Стефанов е нужно и увеличаване на правомощията на ведомството. В момента то няма достатъчно лостове, с които да осигури безпрепятственото реализиране на даден инвестиционен проект. Като например му съдейства за бързо и безпрепятствено получаване на всички лицензи, разрешителни и регистрации. Стефанов настоява и за промяна в законодателството, така че стимулите, които в момента държавата дава за инвестиции, да отговарят на новите ѝ приоритети. Горе-долу с това се изчерпват и конкретните инициативи, които икономическото министерство посочва за необходими при изпълнението на стратегията.

Затова и критиките на бизнеса и икономистите са, че документът е добра основа за анализ, но в него не се посочва как ще се постигнат по-дългосрочните цели.

"Това, което винаги ми е липсвало в работата на Агенцията за инвестиции, е, че тя не провежда политики. Тя знае какви са проблемите на инвеститорите, но досега не е инициирала никаква значима промяна в законодателството или в работата на администрацията, за да улесни бизнеса. Нужно е внимание не само към потенциалните инвеститори, но и към тези, които вече са в България", е мнението на Светла Костадинова от Института за пазарна икономика. Според нея правителството трябва да положи повече усилия за цялостно подобряване на имиджа и на бизнес климата в страната.

"Нека не звучи песимистично, но имам известни опасения, че това може да е поредната стратегия, която поради липса на достатъчно съгласуваност и финансова осигуреност може да "увисне във въздуха", казва Анелия Дамянова от Центъра за икономическо развитие. Тя допълва, че този документ трябва да се обвърже с останалите над 140 стратегии в страната, както и сериозен ангажимент на най-високо политическо ниво за изпълнението ѝ.

Безспорният плюс на изследването обаче е, че е добро начало за реалистичен поглед върху българската

икономика - без грим. Образът ѝ все още е такъв, че едва ли в близките години България може да е дори средно ниво хай-тек производител. За това са нужни десетки години пренастройване на икономиката, образованието, дори манталитета на обществото. Но пък ако нямаме амбициозни цели, винаги ще си останем на сегашното ниво.

Предимства и недостатъци на България пред чуждите инвеститори

Предимства

- Част е от ЕС – най-големият икономически блок, който представлява около 30% от световната икономика
- Достъп до пазарите на ЕС, Русия, Близкия изток и Африка
- Макроикономическа стабилност
- Ниски данъци
- Ниски разходи за труд, в сравнение с останалите страни от ЕС
- Относително голям брой университети в страната
- Много млади българи, учещи в престижни международни университети

Недостатъци

- Корупция
- Бюрокрация
- Недобре работеща съдебна система
- Българското висше образование е силно насочено към бизнес и финанси и е сравнително некачествен
- Недостиг на добре квалифицирана работна ръка
- Няма силно обособени клъстери, които да се превърнат в основа за привличане на инвестиции
- По-голямата част от икономиката е съставена от сектори, които са с ниска добавена стойност
- Малък вътрешен пазар
- Лоша инфраструктура
- Често променящо се законодателство

Стратегията

Секторната стратегия за привличане на инвестиции в България е разработена съвместно с консултантската компания А.Т. Kearney и Центъра за икономически стратегии и конкурентоспособност към Софийския университет. Освен анализ на глобалните тенденции в нея има и разрез на икономиката на страната по региони и по индустрии. Друга част от проучването включва изследване на естественото групиране в клъстери между 350 хил. компании, направено по методологията на професор Майкъл Портър от Харвардския университет и Европейската клъстер обсерватория. Планира се проучване какви са практиките на останалите агенции за чужди инвестиции и как те привличат инвеститори, както и проучване между потенциални чужди инвеститори за това от какво се нуждаят и дали познават България. Документът се финансира по проект по оперативна програма "Конкурентоспособност" на обща стойност от 21 млн. лв. на Българската агенция за инвестиции за популяризиране на страната като добро място за чужди вложения.

Тенденции

12 неща, които ще променят световната икономика до 2020 г. и от които България може да се възползва:

- Средната класа в света расте бързо
- Нараства търсенето на хранителни продукти
- Населението расте бързо и застарява бързо
- Запасите от прясна вода намаляват
- Африка преживява бързо развитие
- Китай е втората по големина икономика в света
- В развитие страни жените "носят хляба вкъщи"
- ЕС е най-големият икономически блок
- Светът се урбанизира
- Здравното състояние на хората се променя
- Дългата продължителност на живота не е феномен само в развитите страни
- Международната миграция променя икономическите и социалните модели

Вестник Дневник**✓ Регистър и специален знак ще пазят лекарствата от фалшификации**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/05/15/1089762_registur_i_specialen_znak_shte_paziat_lekarstvata_ot/

До края на годината в България ще има единен регистър на лекарствата, обяви Димитър Димитров, директор на "Софарма трейдинг" и председател на Българската асоциация на търговците на едро с лекарства (БАТЕЛ). Основен инициатор за създаването на този регистър е именно БАТЕЛ и тя ще купи и предостави ноу-хау за него от сродна европейска асоциация, обясни Димитров.

Идеята е достъп до регистъра да имат агенцията по лекарствата, Националната агенция по приходи (НАП), търговците, производителите и аптеките. Това ще гарантира прозрачност на пазара и качеството за крайния потребител, твърдят търговците.

Допълнителна защита срещу фалшифициране на медикаментите ще бъде осигурена чрез специален баркод и знак за безопасност. Това предвижда променената неотдавна европейска директива за безопасността на лекарствата, обяви пред журналисти в София Моника Дерекю-Поа, изпълнителен директор на европейската асоциация на фармацевтичните търговци на едро.

Очаква се промените в директивата да бъдат публикувани всеки момент в европейския журнал и после държавите от ЕС ще имат срок от 18 месеца да изпълнят новите изисквания за опаковките на лекарствените продукти. Баркодът ще съдържа информация за серийния номер, идентификационния номер и срока на годност на лекарството.

Той ще се поставя от производителя и чрез специални апарати ще може да бъде разчетен от дистрибуторите и аптеките. Отделно от това ще има знак, за който все още не е ясно как ще изглежда, който ще гарантира, че опаковката не е отваряна. Информация за всички произведени в ЕС медикаменти ще се събира на национално ниво и после в единен регистър на ЕС. Това може да доведе до поскъпване на лекарствата, призна Дерекю-Поа.

Доскоро бяха фалшифицирани предимно лайфстайл продукти като хапчета за отслабване, но през последните години фалшификаторите посягат и на животоспасяващи медикаменти, обяви Моника Дерекю-Поа. Най-големи опасности при купуването на медикаменти крие продажбата през интернет, напомни тя. В световен мащаб през последните три години са заловени 7.5 млн. опаковки фалшиви лекарства, казаха от БАТЕЛ. Като дистрибутор сме имали 3-4 случая на фалшиви лекарства в страната, които се е налагало да изтеглим от пазара, уточни директорът на "Софарма трейдинг". Преди две години пък се появили фалшифицирани ампули за болнично лечение на "Софарма", лицензът на фирмата, която ги е доставила, бил отнет, но компанията се пререгистрирала с друго име и е продължила да работи.

✓ 23% от българите пушат контрабандни цигари

http://novinar.bg/news/23-ot-balgarite-pushat-kontrabandni-tsigari_MzU3NzszMQ==.html

23 процента от българите пушат цигари без бандерол. Това заяви в предаването "Нека говорят" на БТВ шефът на агенция "Митници" Ваньо Танов. Според него най-плачевното е, че сме атакуеми по вътрешните граници, като уточни, че 80 процента от задържаните контрабандни цигари минават по тях.

Танов подчерта, че процентът на контрабандните цигари в Литва, Латвия и Румъния е около 43-46. "Ние не можем да ги хванем на 100 процента. Миналата година са задържани 23 милиона къса, сега има задържани 79 милиона къса. Това не е показател за по-ниска, а за по-добра работа", коментира шефът на агенция "Митници".

Танов не изключи да има подкупни митничари. Според него обаче процентът на прегрешилите му служители непрекъснато намалява, а скоро щял да дойде и моментът, когато той щял де е сведен близо до нулата.

✓ НАП отчете 4 млрд. лв. приходи

http://novinar.bg/news/nap-otchete-4-mlrd-lv-prihodi_MzU3NzszxNw==.html

Малко над 4 млрд. лв. приходи за влезли в хазната до края на април, съобщи пред БНР шефът на НАП Красимир Стефанов. Събраните средства са със 160 млн. лв. повече в сравнение със същия период на миналата година. В същото време обаче има известно забавяне при събирането на осигурителните вноски и корпоративния данък.

Стефанов подчерта, че това донякъде се дължи на грешка в методиката за изчисление на плана за набиране на осигурителните вноски. По неговите думи изчисленията се правят на базата на миналогодишните постъпления, а не на реално постъпилите средства. Поради тази причина планът е завишен с над 200 млн. лв.

Шефът на НАП събщи, че от 1 юли започват проверките по Черноморието. Инспекторите ще проверяват главно дали работодателите осигуряват служителите си.